

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nehranjena pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petičvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
3 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

V zagati.

Dunaj, 17. oktobra.

Ko je odsek za volilno preosnovo pričel svoje delo, bilo bi morda s taktičnega stališča pravilneje, da bi se bil najprvo bavil s načelnimi vprašanji. Med ta načelna vprašanja spada gotovo tudi dvetretjinska večina. Vlada bi bila že pred meseci na jasnem v tem vprašanju in ugledila pot, ki se nenadoma izgubi v zagato. Res je sicer, da je princ Hohenlohe že 25. maja sprožil to vprašanje, a Nemci so previdno molčali do zadnjega trenutka. Sedaj, ko je delo končano, izveleki so na dan Gesslerjev klobuk, pred katerim naj se odkrivajo ter kolena pripogibajo Slovani. Nikdar nismo tajili, da novi vol. red pač prizna načelo splošnosti in enake vol. pravice, da pa navzlic temu daje nemškemu narodu še vedno privilegije. Kakor pa hrast ne pade na en mahljaj, tako je nemogoče z enim korakom otresti se nemške hegemonije v Avstriji v uradu, šoli in sploh v javnem življenju. Novi vol. red ima mnogo hrib in kričevih krivic, vendar pa pomeni tolik korak v politični zgodovini za Slovane, osobito za Slovence vobče, da bi mogli zatisniti eno oko ter z dobrim jedrom požreti tudi grenko lupino. A tu pridejo Nemci z novo zahtevo, naj se razdelitev volilnih okrajev zavaruje za dvetretjinsko večino. Slovani naj torej slovesno in javno priznajo, da se hočejo na večne čase pokoriti nemškemu valpetu, dokler ta sam ne umakne s kola svojega klobuka. Žaljen je torej narodni ponos, žaljena narodna zavednost slovenskih narodov, ako obvelja nemška zahteva.

Drugače bi mogli soditi o tem vprašanju, ako bi se dvetretjinska večina določila za dve dobi ljudskega štetja, torej za 20 let. Vsak razsodni človek ve, da se zakoni, kakor je vol. red, ne morejo izpreminjati vsako leto. Nemci imajo toliko moč, da morejo preprečiti vsako izpremembo, ako ni dogovorjena potomi kompromisa. Čemu torej ta ograia? Nam se zdi, da so jo izumili tisti, ki so sploh nasprotniki volilne preosnove. S plaščem dvetretjinske večine hočejo pokriti svojo željo, da bi pokopali vol. preosnovo, ki ni povsem pomerjena po nemškem kopitu.

Priljubljeni dr. K r a m a r j u, ki je danes rekel v odseku: Nemci v vsaki zadregi naj-

dejo frazo, da so Nemci v Avstriji v nevarnosti. Sedem mandatov je, ki bi jih Slovani z vso pravico smeli zahtevati in dobiti, in sicer trije na Češkem, trije na Moravskem in eden na Koroškem. Ali bi res bila tolika nesreča za Nemce, ko bi izgubili teh sedem mandatov? Ali nimajo Nemci dovolj moči, da se brez dvetretjinske večine ustavijo tej zahtevi? Javno izpovem, pravi dr. Kramarj, da to vprašanje za nas ni praktične vrednosti, pač pa je žaljena, ponižana naša narodna čast. Ako se torej ob tem vprašanju razbije vol. preosnova, odgovorni bodo le nasprotniki njeni. Čehi so požrli mnogo grenkih, a sedaj so na točki, ko morajo reči do sem in ne dalje! Ako hočejo Nemci mir vsaj za nekaj let, da se omogoči trajna sprava, potem naj umaknejo svoj predlog. Splošna in enaka volilna pravica mora priti in le Nemci bodo krivi, ako jo sedaj pokopljajo s svojo zahtevo.

Toda vse lepe besede so bob ob steno. Vlada se neprestano pogaja s strankami, da napravi kompromis. V zakonu naj bi se določila dvetretjinska večina za 20 let, potem pa naj bi tripetjinska večina sklepala o izpremembi volilnih okrajev. Ako se Poljaki sprijaznijo s tem posredovalnim predlogom, je mogoče, da se vladi posreči. Sicer pa moramo opozoriti na to, da je odsek kar najneugodnejši sestavljen za Slovane. Upamo se trditi, da v zbornici dvetretjinska večina ni še zagotovljena, četudi obvelja v odseku. Isto se je zgodilo z znano Stürghovo resolucijo glede Celja, ki je bila sprejeta v odseku, a v zbornici odklonjena z razumno veliko večino.

In to je bil tudi taktični pomislek proti predlogu posl. Robiča, ki ga je sinoči večina v »Slovanski zvezi« odklonila. Predlagal je, naj klub izvaja skrajne posledice, torej prične obstrukcijo, ako odsek za volilno preosnovo sprejme dvetretjinsko večino. »Slovanska zveza« je že davno sklenila na predlog dr. Šusteršiča, naj naši člani v odseku z vso odločnostjo delajo proti dvetretjinski večini. To vé vlada, vedo stranke, torej čemu »bis in idem«? Poslanci imajo še vedno proste roke, da store v pravem trenutku prave korake. Ako že danes zapretime z obstrukcijo, odrežemo si sami vse korake tudi za Korošce. Korošci pa bi gotovo ne ugovarjali dvetretjinski večini, ko bi se

jim zagotovila dva mandata, ki jih zahtevajo. Bila je torej velika napaka, da netaktnost onega člana »Slov. zveze«, ki je sinoči z upni taktični sklep obesil na veliki zvon dunajskih listov. S takimi osebami je nemogoča resna politika!

Socialne naloge občine.

Dr. Lampe je predvčerajšnjim predaval o soc. nalogah občine ter je pri tem razvil cel socialno-političen program za delovanje občine. Obravnaval je sledeče točke:

Občina kot delodajalec mora biti vzor drugim delodajalcem. Zadovoljiti mora odjemalce, hkrati pa svoje delavske razmere urediti tako, da vpliva potem na privatne obrate. (Plača, delavnik, tarif, delavsko varstvo, pravo združevanja, skrb za bolne in sirote). Pri oddaji del mora gledati, da dobe dela samo trdke, ki se po pogodbi zavežejo, da izpolnijo proti svojim delavcem pogoje glede plače, počitka itd. Dalje je obravnaval posredovalnice za delo, ki morajo imeti v svojem vodstvu tudi zastopnike delavstva, skrb za brezdelne, socialno uporabo hranilniških dobičkov, občinske ljudske pisarne, v katerih se dobi zastopni pravni svet, vzorne delavnice za obrtnike, učne kurze za mojstre, zadružne prodajalnice z občinsko podporo; občina podpiraj ustanovitve produktivnih zadrug, katerim izročaj dela, naj pospešuje vpeljava motorjev v majhne obrtne obrate in dajaj za nje po posebno nizki ceni gonilno silo.

Posebna skrb bodi občini za stanovanja. Že mestni stavbeni načrt se mora ozirati na to, da se dobi prostor za ceneja manjša stanovanja. Občina mora omejiti spekulacijo z zemljišči in četrta, z lastnim nakupom dobiti zemljišča v last, da regulira cene. Ker hitro raste cena zemljiščam, je čisto opravičeno obdačenje zvišane vrednosti pri posestvih. Če zaradi dela skupnosti zraste vrednost kakemu prostoru, je pravilno, da te zvišane vrednosti ne vživa le posameznik, ampak da pride dobiček vsaj deloma v korist celoti.

Skrb za majhna stanovanja je nujno potrebna pri sedanjem naraščanju mestnega prebivalstva. Občina lahko nastopi kot lasten podjetnik, ali da pospešuje stavbeno delovanje v ta namen ustanovljenih organizacij, ki imajo pred očmi — ne spekulacije — ampak javni blagor. Taka so v prvi vrsti delavska in uradniška stavbinska društva.

Naloga občine je nadzorstvo stanovanj. Osnuje se odsek za stanovanja, obstoječi tudi iz zastopnikov hišnih posestnikov in odjemalcev stanovanj, ki naj v rednih sejah razpravljajo o stanovanjskih razmerah. Stanovanjski nadzornik mora skrbeti da se sestavi natančno statistika stanovanj in da stanovanja odgovarjajo zdravstvenim predpisom. (V

Draždanili mora vsaka rodbina imeti poleg kuhinje eno sobo za stanovanje in eno spalnico, s 30 m² površine in najmanj 20 m² zraka za osebo.

Dobro služijo občinske posredovalnice za stanovanja, ki se lahko združijo s posredovalnicami za delo.

Preskrbovanje mesta s hrano je tako važna zadeva, da je občina ne more prezirati. Vodovodi, tržnice, preiskovanje hrane ne zaostajajo. Pri važnejših živilih mora občina čisto direktno poseči v promet. Mestne mlekarnice v več nemških mestih oddajajo ubogemu prebivalstvu mleko po znižanih cenah, zlasti za dojenčke.

Glede regulacije mesnih cen omenja predavatelj nekaj zgledov, na primer ustanovitve velike društvene klavnice na Dunaju, h kateri je pristopila mestna občina. V Stuttgartu, kjer so bile hude difference med mesarji in odjemalci, sta mesarska zadruga in mestna občina sklenili sledečo pogodbo: Sestavi se stalna komisija za določevanje mesnih cen, v kateri so zastopniki mesarjev in konsumentov pod predsedstvom mestnega svetnika. Ta komisija proučuje živinski in mesni trg ter vsak mesec cene revidira. Mnogo lahko občina koristi revnini slojem s podporo ljudskim kuhinjam.

Za higieno imajo mestne občine svoje zdravstvene odseke. Šolski otroci se zdravniško preiskujejo, za bolne otroke se osnuje posebne paralelke, za mestno mladino se preskrbe parki kot igrišča, kar je najbolj razvito na Angleskem.

Skrb za bolnike in reveže je pri nas zlasti na deželi jako težavna, zaostala. Tu bo morala dežela pomagati. Priporočajo se poučni tečaji za bolniške postrežnice.

Naše šolstvo skrbi premalo za praktično stran življenja. Zato se mora oficijelni šolski pouk dopolniti z naukom o gospodarstvu in gospodinjstvu. Po mestih se priporočajo gospodinjstve šole za deklice, ki jih ponekod pridružujejo ostalim šolam. Nauk v kuhanju in najvažnejših gospodinjstvih zadevah bi se moral podajati ženski mladini zlasti nižjih slojev. Na deželi se pa priporočajo v tem oziru učni tečaji potovalnih učiteljev, kar bodi stvar deželne uprave.

Za izobrazbo ljudstva naj skrbijo občine z javnimi ljudskimi knjižnicami, ki morajo biti po svoji književni vsebini res ljudstvu primerne. Tu so drugi narodi storili že jako mnogo, med tem ko so pri nas edino le naša društva začela delovati brez občinskih podpor. A pridružiti se jim morajo tudi javne čitalnice. Žalostno je, da se pri nas čita edino dnevnoglasopisje in še to le po kavarnah in gostilnah. Občina naj preskrbi širšim ljudskim slojem javno čitalnico, kjer so jim brezplačno na razpolago knjige in časopisi.

Tudi za predavanja lahko občine jako

LISTEK.

Slovenski antikvarijat.

Ravnokar je izšel drugi seznam antikvaričnih knjig »Katoliške bukvarne v Ljubljani«, ki obsega v prvi vrsti slovenske knjige. To je prvi slovenski antikvarijat in zato tem zanimivejši. Koliko literarno-historično važnega blaga je tukaj nabranega, po katerem bo z veseljem segel slovenski, oziroma slovanski filolog. To so knjige predvsem namenjene strokovnjaku, ki bo tu našel zanimivih, doslej še neznanih in neobjavljenih podatkov, zanesljivih virov, podrobnosti, ki so morda že tujpatam prišle na dan, pa ne v celoti in sistematično urejene, ampak raztresene ter brez organske zveze. Toda tudi ljubitelji naše literature, ki se v splošnem zanima za razvoj našega jezika in za napredek našega slovstva bo v tem antikvarijatu našel dovolj gradiva zase. Filologa bo predvsem zanimal razvoj jezikovnih oblik in sintaktične posebnosti, literarnega zgodovinarja formalno in notranje napredovanje našega slovstva, razne literarne dobe z njihovimi najmarkatnejšimi pojavi, medsebojne razlike, zveze druge z drugo, kar utegne odpreti v raziskavanju naših književnih razmer nove perspektive. Literatu, bave-

čemu se z literarnimi sujeti, s stališčem, ki so ga do raznih estetskih vprašanj zavzemali početniki našega leposlovja, z njihovimi problemi in razmerji do tujih literatur, bo dobro došla marsikatera knjiga antikvarijata. Nočemo govoriti o veliki važnosti, ki jo ima taka antikvarična knjiga za kulturnega zgodovinarja ali pa za cerkvenega historika.

Upati je torej, da ustreže s časom naš prvi slovenski antikvarijat slovenskim in slovanskim učenjakom, ki potrebujejo zanesljivih virov pri svojih filoloških in historičnih preiskavanjih. Naj izmed bogate zbirke antikvaričnih knjig tega kataloga omenimo le najvažnejše in najredkeje.

Predvsem najdemo v bogatem katalogu zaznamovano o. Marka Pohlina »Tu malu besediše treh jesikov, Ljubljana 1781«, ki je gotovo zanimiv zaklad za jezikoslovca in tudi za slovstvenega zgodovinarja, ki raziskuje propad našega jezika v oni dobi.

Kmalu potem zasledimo v seznamu nič menj znamenito »Romarsku drugu blagu. Tu je 24. s pesem, katere se zhes zeilu leitu tukej na krishni gori pojo. Ljubljana 1770« od organista Fil. Repeža. Še starejši je znani »Palmarium« o. Rogerija (Palmarium empyreum seu Conciones CXXVI. de Sanctis totius anni. Pars I. Celovec 1731, Pars II. Ljubljana 1743. Za zgodovino našega jezikovnega in literar-

nega razvoja začetkom 19. stoletja »Sgodb svetiga pisma« sa mlade ljudi, prvi del iz leta 1815, drugi del iz leta 1816. Mat. Ravnikarja so tudi v katalogu zaznamovane.

Nič menj ljube bodo vsakemu v metelčici pisane »Svete pesmi za vse velike praznike in godove med letom (Ljubljana 1827) Blaža Potočnika.

Dragocen pa je za slovenskega in seveda tudi za slovanskega filologa promptuarij Janeza Krstnika od sv. Križa (Sacrum promptuarium singulis per totum annum dominicis et festis . . . Slavo compositum idiomate drugi zvezek »Venetiis« 1695; tretji pa Labaci 1696.

Izmed bolj redkih knjig nahajamo tudi Slomšekov »Mnemosynon slavicum« (Celovec 1840), Val. Staniča »Perstavik nekterih zerkvenih in drugih Pesem«; Videm 1826 ter originalno izdajo Valvazorjeve »Ehre des Herzogthumes Krain« iz leta 1689. In čimdeli prelistujemo ta katalog, temveč zanimivega zasledimo. Omenimo le še Andr. Gutmana »Novi vedesh sa smeh ino zhaskratenje Slovenzom« (Gradec 1840), »Hitra inn glatka pot pruti nebesham 1767, »Illyrisches Blatt«, letnik 1833, ki med drugimi obsega Prešernove »Litterarische Scherze« in Čopove razprave: »Slovenischer A-B-C Krieg, D. Lippichovo »Topographie der k. k. Provinzialhauptstadt Laibach« (Ljubljana 1834), A. Murkov »Slo-

vensko - němshki in němshko-slovénski rôzhni besédnik« (Gradec 1833), Schmutzov »Historisch-topographisches Lexicon von Steyermark, Gradec 1822. Antikvarijat ima poleg tega tudi »Jahresbericht« ljubljanske gimnazije iz leta 1850—1869, 1870—1875, in ravnotako »Jahresbericht« ljubljanske realke iz leta 1853—1864, 1865—1875 in seveda tudi noveše.

Pa tudi za praktično vsakdanjo rabo nam je nujno potreben ta antikvarijat. Koliko knjig zlasti iz duhovniških zapuščin se je čisto izgubilo! Ljudje sploh s temi knjigami ne vedo kaj početi in mnogokrat se razmečejo in pogube, da si so med njimi knjige, za katere bi ta ali oni, če bi izvedel zanje, rad plačal pošteno ceno. Pomanjkanje antikvarijata je naši književnosti silno škodilo in velik del starejših knjig čisto izključilo od sedanjega knjigotržnega prometa. Vse to, kar je pogubljeno in že neznano sedanjemu rodu, pride po antikvarijatu na novo v promet, se zopet rodi za sedanjico generacijo in začne veselo pot po slovenskem svetu, namestu da bi strohnelo v kaki podstrešni shrambi.

Ta antikvarijat se, kakor je razvidno iz navedenih knjig bogate zbirke sam priporoča. Kakor čujemo, pripravlja »Katoliška bukvarna« tretji seznam, ki obsega še nekaj več raritet.

mного store. Naj dajejo pripravne prostore predavateljem na razpolago, in tudi mestno uradništvo, ki je v tehničnih ozirih občinske uprave dobro poučeno, naj javno predava o obče zanimivih občinskih zadevah. S tem se dvigne smisel za javno delo, izginejo predsodki proti upravi, in medsebojno razmerje med občinstvom in oblastjo se zboljša.

Seveda so občinski redi večinoma sedaj zastarani. Življenje je napredovalo, nove potrebe so nastale, novi stanovi nastopajo, a upravne oblike, zlasti način zastopstva je ostal neizpremenjen. Tu je treba modernizacijo. Naj bi vsaka večja občina, zlasti one, v katerih živi industrialno prebivalstvo, imela vsaj svoj socialni odsek, v katerega naj bi tudi delavstvo pošiljalo, svoje zastopnike. A to je le en korak k izboljšanju.

Potrebna je popolna reforma naših občinskih redov in volilnih redov. Če se to izvrši se bo tudi delovanje občine bolj poživilo in doneslo pričakovanih sadov.

Predavanju je sledilo živahno odobravanje. Predsednik gospod Kos naznani, da predava prihodnji tork ob pol osmi uri g. kano-nik Sušnik: **O zrakoplovstvu.**

VOLILNI ODSEK. — OBSTRUKCIJA ZAZVORKE. — MALFATTIJEV KOMPROMISNI PREDLOG. — OBSTRUKCIJA CHO-COVA IN TAVČARJEVA.

V državnozbornem poročilu smo se že bavili s Kramarjevim govorom v odseku za volilno reformo. Svoj govor je dr. Kramar končal z besedami: V Kanoso ne gremo! Ogovarjal mu je nato dr. Gross, poslanec nemške napredne stranke in izjavil, da ne Nemci še predno se je vprašanje o volilni reformi tako nadalje razpredlo kakor sedaj, smatrali zavarovanje volilnih okrožij z dvetretjinsko večino za neobhodno potrebni predpogo- volilne preosnove. Nemci ne morejo prepuščati vprašanja, ki se tiče njihove narodne posesti, slučajni večini v zbornici, ker so itak že pre- več svojih narodnih zahtev žrtvovali zato, da se omogoči volilna reforma. Nato pravi češki agrarec Zazvorka, da smatra zahtevo dvetretjinske večine za poniževalno za češki narod v zvezi tem, da Nemci zanikujejo, da mi- slijo s tem Čehe poniževati. Že razdelitev vo- lilnih okrožij je neopravičena, kaj še ta zahteva. V tem vprašanju tudi ni nobenega kom- promisa. Nato je bila seja do 3. ure popoldne prekinjena. Popoldne je Zazvorka nadaljeval svoj obstruktivski govor do 6. ure zvečer. Nato je predlagal sklep seje. Načelnik dr. Ploj je nato objavil kompromisni predlog poslanca barona Malfattija, naj se razdelitev vo- lilnih okrožij za 18 let zavaruje z dvetretjins- ko večino, ki lahko spremeni razdelitev, ako je v zbornici navzoča vsaj polovica vseh po- slancev, pozneje pa zadostuje za izpremembo tripetinska večina. Poslanec Stran- sky je nato zaklical: »Nikoli!« Dr. Ploj zaključil seja. Danes ob 10. uri zjutraj se je odsek zopet se- šel. Za danes sta že včeraj naznanila obstruk- cijske govore češki radikalec Choc in dr. Tavčar. Malfattijev predlog najbrže ne prodré.

ŽELEZNIČNI ODSEK. — LJUBEZNIVA ITALIJANSKA ŽELEZNIČNA UPRAVA.

Železnični odsek je sprejel vse paragrafe predloge o podržavljenju severne železnice, izvzemši člena 12., ki se bavi z uradničkim osebjem. Tu se gre za dostavek, kako varo- vati narodnostne zahteve pri nastavljanju uradnikov. O tem sklepa odsek danes. Želez- nični minister je odgovarjajoč na interpelacijo posl. Mastalke, da italijanska železnična upra- va pridržuje avstrijske vagonne, to potrdil. Mi- nister je dejal, da je že energično posredoval, da se vagoni pošljejo nazaj, ker to lahko zelo škoduje naši industriji.

ZAVAROVANJE PRIVATNIH URADNIKOV.

Češki poslanci Kaftan, Kozlovski in Šra- mek, so se podali k predsedstvu gosposke zbornice ter posredovali za to, da bi se zakon o zavarovanju privatnih uradnikov postavil na dnevi red 30. t. m. Predsedstvo je odgo- vorilo, da bo gosposka zbornica zakonski na- črt rešila že 26. t. m.

NENAVADNO ODLIKOVANJE ZA ŠEFA GENERALNEGA ŠTABA.

Cesar je odlikoval šefa našega general- nega štaba grofa Becka s službenim zname- njem, obdanim z briljanti. Ta odlika doslej še nobenemu ni bila podeljena.

NOVI POVELJNIK VOJNE ŠOLE.

Dosedanji poveljnik vojne šole, F. M. L. Cvitkovič bo prestavljen in njegov na- slednik postane poveljnik 50. inf. brigade Pavl Puhallo.

OGRSKA. — GOLUCHOWSKI. — RAKO- CZYJEVI OSTANKI.

V ogrski državni zbornici je poslanec Ugron interpeliral glede zadeve grofa Zichy- ja, ki ga je baje Goluchowski spravil v neki sanatorij za živčne bolezni. — Grof Zichy je izjavil, da on ni pooblastil lista »Magyar Nem- zet«, naj objavi znano senzačno poročilo. Po- ročilo je tudi večidel neresnično. — Cesar je sprejel grofa Goluchowskega v avdienci. Avdienca je trajala dve uri. — Slavnosti v spomin Rakoczyju in Tökölyju so se pričele v Carigradu, kjer so obhajali tudi slovesni re- kvijem. Erlavski in cipški škof sta že odre- dila ob prihodu Rakoczyjevih ostankov cer- kvene slovesnosti po svojih skofijah.

TROZVEZA.

»Vita« poroča, da ima nemški državni taj- nik Tschirsky, ki se je podal v Rim, nalogo posredovati, da se sestanejo vladarji trozvez- nih držav.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Pri čitanju kraljevega ukaza ob otvoritvi skupščine niso vstali s svojih sedežev naci- onalci, socialisti in velik del mladih radikal- cev. S tem so hoteli protestirati proti nepra- vilnem sklicanju. Nacionalci so interpelirali glede spora z Avstrijo, na kar pa vlada še ni odgovorila. Predložila je le trgovinsko po- godbo s Turčijo in potem zasedanje za ne- določen čas odgodila. — Avstrijska carinska in trgovinska konferenca, ki se v kratkem snide, bo najbrž sklenila, pretrgati s Srbijo vse trgovinske zveze.

RUSIJA.

200 političnih kaznjencev so odvedli iz Peterburga v Sibirijo. Med njimi je bil pi- satelj Beiland, ki se je pred odhodom transporta zastupil. — Po Varšavi se množe poulični ropi. — Proti predsedniku ruske dume, Mu- romcevu so uvedli kazensko postopanje, ker je podpisal vaborški razglas.

VSTAJA V NEMŠKI JUGOVZHODNI AFRIKI.

Pri Holpanu na vzhodni meji nemške jugovzhodne Afrike se je vršil dveurni boj med nemškimi četami in vstaškimi Hotentoti. Poraženi domačini so pobegnili čez angleško mejo.

JAPONSKA IN AMERIKA.

Prihodnji japonski proračun bo za 20 milijonov višji kot letošnji. — Ameriške zvez- ne države so poslale na Vzhod štiri križarke, da ondi varujejo ameriške interese.

Dnevne novice.

+ Premilostni gospod knezoškofo ljublan- ski, dr. Anton Bonaventura Jeglič se je po- vrnil danes zjutraj z Dunaja od škofovske konference. Z njim je prišel kot knezoškofov gost dubrovniški škof, Msgr. dr. Josip Gregor Marčelič. Visoki dostojanstven- nik se jako zanima za kulturni napredek Slo- vencev in se je na svoji poti od dunajskega škofovskega posvetovanja zaradi tega ustavil v Ljubljani.

+ Grozno! »Narod« divja. Trst se podira. Stare bajte in hlevi se že rušijo, in kmalu se bo podrl ves Trst! Vsa postavna sredstva niso mogla tega zabraniti. Veliki frامason, žid dr. Venezian, je bil zadnji up »Narodov«, da bo nesrečo ustavil, pa zdaj je še dr. Vene- zian opešal in splošni polom Trsta je neizogi-

ben. Kaj se godi! »Jezuiti — ante portas! upije »Narod«. Jezuitne zgrade svojo mision- sko hišo, zdaj bo pa ves Trst padel v morje, ozir. v klerikalizem. Smešno! V takem me- stu, kakor je Trst, kjer je v eni župniji po 70 tisoč duš, tako da duhovščina ne more zma- govati svojega dela, par redovnikov kar iz- gine. Če bodo pa res dobili ves Trst v svojo malho, morajo kamora, iredenta, vse borzno židovstvo in njegov liberalizem kaj slabo stati. Proti par redovnikom »Narod« tako upije, a da je v Trstu danes v resnici gospo- dari v resnici vseskozi judovska iredenta, v trgovini in v časopisju, to mu je pa čisto všeč. Krivonosni demon tržaški dr. Venezian, ki je duša največje korupcije, je vzor naši »Naro- dovi« kliki in nanj stavi svoje nade v Trstu. V taki goloti se še ni izlepa pokazala liberalna »slovenska« hinavščina.

+ Vsenemške intencije v izdajah avstrij- ske državne železnice. Ravnokar je državna železnica izdala nemško pisano knjižico o po- tovanju po novi progi Celovec-Jesenice-Go- rica-Trst. V tej knjiži se na prvo mesto vri- vajo nemške in lahonske spake naših kra- jevnih imen! Tako je za našo Golico debelo tiskano »Kahlkogel«. — Črna prst je že »Schwarzerberg«, dalje slede spake kakor »Snetschachsattel«, Castagnavizza« (za Ko- stanjevicol!), Monte Sancto za Sveto Goro. O Gorici pravi, da je po večini italijanska, živi pa v njej številno Slovencev in 2000 Nemcev. Čudno, da tako natančno vé samo za število Nemcev! S takimi izdajami se država osovra- žuje. Ali naj državne izdaje služijo napetosti par nemških profesorjev, ki v svoji vsenemški nadutosti prava krajevna imena pačijo po svoje? Opozarjamo gg. državne poslance na to skrajno izzivanje od strani državne želez- nice. Takoj s protestom na pristojno mesto in če se to tihotapsko napačno označevanje naših krajev takoj ne popravi in ne opusti, skrbje naj v družbi z ostalimi slovanskimi poslanci za primerne odporne korake. Iz druge izdaje morajo zgoraj omenjene spake izginiti! Pri prvem vsenemškem poizkusu utihotapiti tako grozno smešna označevanja naših krajev, je treba odpora!

+ Mašniško posvečevanje. Danes zjutraj je premil. gospod knezoškofo dr. Anton Bona- ventura Jeglič podelil v svoji domači kapeli mašniški red č. gg.: Janezu Gogala, pre- fektu v kn. šk. zavodu sv. Stanislava, in Ja- nezu Lovšin, bogoslovcu četrtoletniku. — Red diakonata je pa prejel ob tej priliki č. g. Janez Kogovšek, prefekt v kn. šk. zavo- du sv. Stanislava. Mašniški red bo prejel ta gospod po novem letu.

+ Visok gost. V Zatičini je bival pred dnevi mil. gospod opat Evgen iz samostana Mehrean na Predarliskem.

— Antikvarijat. Opozarjamo na odstavek »Slovenski antikvarijat« v današnji številki in naznanjamo, da bomo priložili ka- talog jutrajšnji številki »Slovenca«.

— Nemci blizu Zagreba. Nedavno je 40 Nemcev iz Ogrske kupilo posestvo Pisaro- vina, ki obsega več tisoč oralov zemlje. Nem- ci bodo sedaj omenjeno posestvo parcelirali ter nasele na njem večjo nemško kolonijo. To bo prva večja kompaktna nemška kolonija v zagrebški županiji. Domači narod hrvatski pa odhaja v Ameriko!

— Grozna drama med zakonskima. V Tr- stu je kurjač pri »Avstro-amerikanski paro- plovi družbi«, 34-letni Anton Kurent napadel na ulici od njega sodnijsko ločeno ženo Ja-

kobino Kurent. Ko je na potu od dela domov Jakobina Kurent nakrat zagledala svojega moža kakih šest korakov pred seboj in čitala v njegovih očeh jezo, se je reva tako prestra- šila, da je kar počenila pred njim. Ravno v istem hipu je šla tam mimo tudi 15-letna Ama- lija Innocente. Ta je videla, ko je žena poče- nila iz strahu pred možem in dejala: »Kaj me hočeš ubiti?« na kar da je on odvrnil: »Ne, nočem te ubiti, a dati ti jih hočem mnogo!« Žena je imela še kruh v ustih. On jo je pogra- bil za vrat in — kakor je čepela pred njim — jo je začel zabadati z nožem. Med tem je ona vpila: »Pusti me, ker imam otročiče!« Slednjič se je vsa krvava zgrudila na tla, a on je po- begnil. K ranjeni ženski so takoj prihiteli lju- dje. Zdravniki so konstatovali, da ima na vratu in na zgornjem delu hrbta nič manje, nego 15 ran, ki so ji bile zadane z nožem. Reva je bila jako slaba, ko so jo prinesli v bolniš- nico, vendar je bila ob 11. uri zvečer še pri življenju.

— Hrvaški sabor se snide baje še-le kon- cem meseca novembra.

— Umril je v Belovaru poročnik računo- vodja g. Milan J e s e n k o, star 23 let.

— Zlatarja Vecchieta v Trstu, ki je bil obtožen goljufije in simuliranega uloma so porotniki oprostili.

— Samoumor hčerke bivšega reškega župana. Na Reki se je vrgla iz svojega sta- novanja 58 let stara zasebnica Sabina Mar- toni, hči bivšega reškega župana, ter je oble- žala mrtva na tlaku.

— Poroka. Dne 16. t. m. se je poročil g. Danilo Sbrizaj, c. kr. poštni oficijal v St. Petru na Krasu, z gospico Marico Štru- k e l j.

— Goveja kuga preti zopet Evropi. Že dalj časa pojavlja se ta nekdajni strah cele Evrope zopet v Turčiji, tako posebno po oko- lici mesta Jaffe. Vsekako bode treba pozor- nosti glede razvoja te silne škodljivke v za- nemarijenih pokrajinah Turčije, da se pravo- časno zabrani zatrositev v naše kraje.

— Lepo duhteče vijolice je našla včeraj na domačem vrtu gospica Franica Dolšekova.

— Od avstrijske državne železnice smo dobili: Vsled odredbe c. kr. železniškega mi- nisterstva z dne 10. vinotoka 1906, se glede na izredni naval blaga na črtah v okrožjih c. kr. ravnateljstev državnih železnic na Dunaju, v Lincu, Beljaku, Inomostu in Trstu z veljav- nostjo od dne 12. vinotoka 1906 naprej, dok- ler se ne prekličé, roki za nakladanje ali raz- kladanje tovornih vozov, vsako posebej na 6-dnevnih ur znižajo. Kakor dneve ure ve- ljajo ure od 8. zjutraj do 6. zvečer. Postaj Trst c. kr. drž. žel. in Trst prosta luka c. kr. drž. žel. se skrajšanja teh nakladalnih in razkla- dalnih rokov ne tiče in tudi ne tovornih vo- zov, ki prihajajo iz prometa državne železnice na postajo južne železnice v Trstu, da se nakladajo ali razkladajo.

— Graški trgovci z živino so poslali de- putacijo k raznim ministrom na Dunaj in za- htevali upeljavo ugodnejših železniških ta- rifov za prevoz živine, naj se prireajo v Gradcu posebni semnji za vprežno in domačo živino in posebni semnji za klavno živino in naj se pooblasti občinske živinozdravnike, da smejo preiskavati na trg dospelajočo živino, če ni zdravljena živinozdravnika blizu.

— Nagloma umrl je v Šiški bivši trgovec g. Ivan Ru s.

— Ponesrečeni železniški izprevodnik. Včeraj je na gorški železnici odtrgal vlak sprevodniku Bobniču nogo. Bobnič je službo- val svoj čas na državnem kolodvoru v Šiški. Natančnejših poročil še ni.

— Električni tramvaj v Gorici. Kon- sorciju, ki hoče preskrbeti ta tramvaj, je na čelu dr. Raimondo L u z z a t t o. Omenili smo že, da pri službah izključujejo Slovence; izlo- čujejo naš jezik in naše ljudi. Niso sklenili le še tega, da bi se Slovenci smeli tudi — voziti. Naš denar jim bo ljub! Da, brez našega de- narja je podjetje v naprej bankerotno. Tej nesramnosti so že dali goriški Slovenci od- govor s protestom na c. kr. vlado, ki se po- zivlja, da ne sme dati takemu prometnemu

Čudna služba.

Angleški spisal C. Doyle.
(Dalje.)

»Tako je prav, — upam, da boste držali besedo!« Pri teh besedah je vstal. »Tu imate predum sto funtov in pismo. Zapomnite si kraj: Ulica Združenja št. 126 B in ne zamudite da boste jutri točno ob eni uri na svojem mestu. Lahko noč! Želim vam iz srca obilo sreče, ki ste je tudi vredni.«

»To je bilo kolikor se spominjam vse, o čemur sva tisti večer govorila. Lahko si mi- slite, gospod doktor, da sem bil vsled izredne sreče, ki me je doletela, ves iz sebe. Celo noč nisem radosti skoro zatisnil očesa. Drugo jutro peljal sem se takoj s prvim vlakom v Birmingham, kamor sem dospel mnogo po- pred, kakor mi je bilo naročeno. Svojo prt- ljago spravil sem v hotelu ter nato šel, da po- izvem za naznačeni naslov. Četrto ure je še manjkalo, pa menil sem, da to ne boče ško- dovalo.

Našel sem št. 126 B nad vhodom, na obeh straneh so bile trgovine. Kamnite stop- nice vodile so v prvo in drugo nadstropje, kjer so se nahajale razne trgovske in odvet- niške pisarne.

Vsa imena so bila navedena na tabli pri vhodu, le angleško-francoske delniške družbe

nisem videl napisane. Nekaj časa sem stal kot okamenel; izgubil sem že ves pogum. Morda pa je bila cela komedija veliko slepar- stvo? — Kar je stopil k meni gospod, ki je bil mojemu obiskovalcu iz prejšnjega dne jako podoben. Bil je enake rasti, tudi glas je bil popolnoma sličen, le gladko je bil ta gospod obrit in lase je imel svetlejšje barve.

»Morda se ne varam: ste li vi gospod Hall Pycroft?« me je nagovoril.

»Da, to sem jaz.«

»Dobro; vas pričakujem. Sicer ste prišli nekoliko pred določeno uro, pa nič ne de. — Ravnokar sem prejel pismo svojega brata, ki vas hvali na vse pretege.«

»Zaman sem se oziral, da bi zagledal kak napis nove tvrdke,« sem mu pripomnil.

»Napisal še nisimo izobesili; te prostore smo najeli šele pretečeni teden in samo za malo časa. — Toda idite sedaj z menoj, da se dogovoriva.«

Šla sva po stopnicah visoko gori tako, da sva prišla prav do podstrešja. Vstopila sva v prostor, kjer bi naj bili uradni prostori nove družbe; bilo je dvoje sob, malih, praznih ter za prst na debelo zaprašenih brez pogrinjal in zaves. V duhu sem si predstavljal velike prostore z svetlimi pulti, okrog njih polno uslužbencev; tega sem bil vajen. Sedaj pa to razočaranje! Osupel sem se oziral po dveh

lesenih stolihi in mali mizici, na kateri je ležala glavna knjiga. Poleg mize še koš za papir: to je bila vsa oprava.

Moj novi znanec je videl moj osupli po- gled, zato me je hotel potolažiti.

»Nikar naj vas nič ne moti, gospod Py- croft, tudi Rima niso v enem dnevu sezidali. Četudi niso razkošni naši prostori, zato imo vseeno bogata denarna sredstva. Sedite in dajte pismo.«

Čital je z največjo pazljivostjo. »Na mo- jega brata naredili ste velikanski utis,« je de- jal, »znano pa mi je, da je Artur v tem oziru strog sodnik. Seveda je pri njem prvo, kar prihaja iz Londona, med tem, ko se držim jaz Birminghama. Toda tokrat napravim iz- jemo ter ubogam njega. Od danes ste pri nas stalno nameščeni.«

»Kakšen pa bode moj posel?« sem ga vprašal.

»Prevzeli boste v najkrajšem času vod- stvo glavne zaloge za Francosko v Parizu, ki zalaga z železnino vseh 134 podružnic na Francoskem. Prihodnji teden bomo gotovi z nakupom. Medtem pa ostanite v Birming- hamu pri odkazanem poslu.«

»Kakšen pa bode moj posel?« sem ga vprašal.

»Prevzeli boste v najkrajšem času vod- stvo glavne zaloge za Francosko v Parizu, ki zalaga z železnino vseh 134 podružnic na Francoskem. Prihodnji teden bomo gotovi z nakupom. Medtem pa ostanite v Birming- hamu pri odkazanem poslu.«

»V čem pa vendar obstoji moje delo?«

Namesto odgovora vzel je iz predala de- belo rdečo knjigo. »Tukaj imate pariško na-

slovno knjigo; za imeni so navedene trgovske tvrdke. Knjigo vzemite na dom ter napra- vite prepis vseh trgovin z železnino.«

»Toda, saj se dobe že izgotovljeni na- slovi trgovin,« sem omenil.

»Pač, a so nezanesljivi. Pri Francozih je to drugače, kot pri nas. — Začnite z delom ta- koj, da dobim prepis do ponedeljka opoldne. — Na svidenje, gospod Pycroft. Če boste marljivi, ne boste imeli vzroka pritoževati se o družbi.« —

Ne baš z najbolj veselimi občutki korakal sem z debelo knjigo pod pazduho proti hotelu, kjer sem stanoval. Dvoje nasprotnih misli mi je rojilo po glavi. Službo sem imel: sto funtov v žepu je bil temu dokaz. Toda ves prostor, kjer naj bi bil naš urad, borna oprava, brez vsakega napisa in še nekaj drugih okolnosti, ki jih mora opaziti vsak trgovec, so naredili name najnepovoljniji vtis. Pa kaj mi je pre- ostajalo? Denar sem imel in delo tudi. V ne- deljo sem delal cel dan in vendar nisem mogel izgotoviti niti tretjine. Ob določenem času podal sem se k svojemu principalu, ki mi je naročil, naj nadaljujem delo do srede; potem naj se zopet oglašim. Pa tudi v sredo nisem bil še gotov z delom in tako je šlo dalje do petka — namreč do včeraj, ko sem prinesel gospodu Harry Pinnerju dogotovljen prepis.

(Dalje.)

podjetju potrebne koncesije in ne sme dovoliti uporabe erarskih cest. Pričakujemo od c. kr. vlade, da bo uvaževala ta protest, sicer bi sankcionovala infamijo, kakoršne bi Slovenci je vtaknili mirno v žep, marveč bi dali tako nogočen odgovor, da si ga vlada zapomni za večne čase.

— **Mati naznanila hčer radi detomora.** Radi detomora so aretirali v Gradežu 35letno vdovo Gregoretta-Manin. Detomor je zagretila baže meseca avgusta t. l. Kakor pravijo, o je naznanila njena lastna mati.

Koroške novice.

k **Dekan č. g. Simon Jucko umrl.** Iz Zabuice smo dobili danes prežalostno vest, da je ondi umrl vzorni narodnjak, vzor duhovnika č. g. dekan Simon Jucko. Z njim izgube koroški Slovenci kremenit značaj, ki je ob vsaki priliki zvesto izvrševal katoliško-narodna narela. Pokojni gospod dekan je bil med onimi, ki so obsojali znani celovski sklep o neudeležbi koroških Slovencev na III. slovenskem katoliškem shodu. Pokojniku je za njegovo neumorno delo med Slovenci zagotovljen najčastnejši spomin. Upamo, da h pogrebu vzornega moža pohiti tudi mnogo kranjske duhovščine, ki tako rada priroma na sv. Višarje, kare so vladali dobri gospod Šimen toliko let. Pokojniku svetila večna luč, koroškim Slovincem pa daj Bog še mnogo tako jeklenorčnih značajev!

k **Duhovniške vesti.** Za knezoškofovega Ivornega kaplana je imenovan č. g. Ivan Šerajnik. — Za provizorja v Timenici je imenovan č. g. Janez Smodej. — V Prevalji pride za kaplana č. g. Janez Sekol.

k **Mestno mrtvašnico** s prislilno obvezo, la se mora vse umrle ondi dajati na oder, bodo ustanovili v Celovcu.

k **Prvi kaznjenc na novi železnici.** Prvi kaznjenc, kateri se je po novi železnici peljal, je neki zaradi tatvine zaprti Alojzij Koračič. Oddali so ga namreč iz Celovca okrajni sodnji v Ljubljano.

k **Kot posadka** ostane čez zimo tretji bataljon brambovskega pešpolka št. 4 v Šmornju v Ziljski dolini. V Celovcu sta samo prvi in drugi bataljon tega polka, katera pa spomladi zopet odrineta na koroško-laško mejo.

k **Prenovljeni Celovec.** Stare hiše na Stauderjevem trgu v Celovcu so začeli tudi podirati, da bodo potem ta trg primerno razširili. Podirati so pričeli hišo št. 1, kjer je bila poprej marsikateremu dobro znana gostilna »Schleppe pivnica«. — V tej hiši se je tudi rodil l. 1837. dr. Ferdinand Saria, kateri je celovškemu mestu zapustil v oporoki precejšno svoto v dobrodelnostne namene. Umril je 19. novembra 1895 v Gradcu. Njemu v spomin so menovali eno cesto v Celovcu. — Na tem trgu bodo podirli potem še tri druge hiše v smeri proti hotelu »Sandwirth«. S hišo št. 1 izgine zopet en kos zgodovinske priče celovškega mesta, ker tu so bili včasih, ko je mesto še utrjeno bilo, nasipi in beljaška vrata, skozi katere se je prišlo čez jarek v mesto.

Štajerske novice.

š **Slovenje bistriško slov. katol. politično društvo** vabi na politični shod v Spodnjih Poljčanah pri gosp. Gajšku prihodnjo nedeljo, dne 2. t. m. popoldne ob 2. uri. Političnemu zborovanju sledi koncert polnošteviline »Narodne godbe« iz Slovenske Bistrice.

š **Ministrski predsednik baron Beck** je minolo nedeljo bival s soprogo na svoji graščini Plevna pri Zalcu, kjer je bil na obisku pri svojih sorodnikih.

št **Novo tiskarno v Mariboru** ustanove s 1. novembrom. Ustanovitelji so večinoma nemški odvetniki in drugi nemško-napredni elementi.

š **Nemško gospodarstvo** se prav lepo vidi v okrajnem zastopu brežiškem. Nemcem je glavno narodno-gospodarsko načelo pripravljati korita svojem pristašem. Tako tudi v Brežicah! Prejšnji okrajni zastop, ki je bil v slovenskih rokah, je plačeval za zdravljenje okrajnih ubogih okoli 4000 K na leto, ker so bili za to nastavljeni trije zdravniki. Da se nekaj prišteje, je slovenski okrajni zastop nastavljen g. dr. Straška kot okrajnega zdravnika in mu plačeval letnih 1500 K, tako da si je s tem prihranil okrajni zastop na leto celih 2500 K. Ko je leta 1903 prešel zastop v nemške roke, so Nemci kar meni nič tebi nič razveljavili nastavljenje dr. Straška, ki je imel z okrajnim zastopom redno pogodbo. To so storili zato, da pomagajo nemškemu zdravniku dr. Höllerju do korita. Tako so okrajne ubožce zopet zdravili trije zdravniki za letnih 4000 K, kar pomeni, da so od leta 1903 do letos Nemci oškodovali brežiški okraj za trikrat 2500 K torej skupaj za 7500 K. Pa to še ni zadosti! G. dr. Strašek, ki je imel z okrajnim zastopom pravilno pogodbo, je vlozil proti istemu tožbo. Pravda je tekla pri sodiščih že od leta 1903 in je dr. Strašek že v dveh instancah zmagal. Tudi pred državnim sodiščem je nemški okrajni zastop propadel. Stroškov je doslej kakih 3500 K, — tako da so Nemci s svojo naduto trmo v treh letih zagostodili 11.000 K. Zadnji čas je, da se s temi ljudmi temeljito pomote. No upanje je, da pri prihodnjih volitvah Nemci frčijo. Za organizacijo in napredek gre v prvi vrsti hvala g. dr. Benkoviču, odvetniku v Brežicah!

š **Šolske vesti.** Nadučitelju v Jarenini, gosp. Josipu Slekovec je deželni šolski svet štajerski v svoji seji od 11. t. m. izrekel povodom njegove vpokojitve za dolgoletno izbornu službovanje posebno zahvalo. — V isti seji se je sklenilo ljudsko šolo v Polzeli razširiti od štirirazrednice na petrazrednico. — Prestavljen je definitivni učitelj g. Ivan Kavčič od Sv. Kungote v Remšnik. Defi-

nitivna učiteljica gdč. Ida Poglič v Št. Lovrencu je stopila v začasni pokoj.

š **Višji državni pravdnik v Gradcu** postane namesto pokojnega dvornega svetnika dr. Riglerja državni pravdnik Alfred Amschl, ki je že imenovan. Kot Amschlova naslednika prideta v pošteve deželnosodni svetnik v Gradcu dr. Oton Ritter ali pa mariborski državni pravdnik dr. Gustav Nemanič.

š **Prihodnji okrajni glavar v Ptuj** bo namesto odšlega Underraina najbrže vitez Madeyski, sin bivšega naučnega ministra.

š **Umrja** je v Škofji vasi pri Celju nagle smrti žena posestnika in krčmarja Janeza Adama Kožuha, po domače Samca. V nedeljo dne 14. t. m. je še stregla gostom, drugi dan je bila mrtva.

š **Vojniški župan Trattinig** ni hotel neki stranki, ki mu je prinesla že izpolnjen ubožni list v slovenskem jeziku, podpisati, ker je bil slovenski. In moč je prisegel kot uradni neprekršno držati se državnih osnovnih postav.

š **Iz Dobove pri Brežicah.** V Mihalovcih pri Dobovi se je zgodila velika nesreča. V nedeljo dne 14. t. m. je v omenjeni vasi nastal ogenj, ki je v najkrajšem času vpelel trem gospodarjem vse: poljske pridelke, gospodarska poslopja in stanovanja, tako da nimajo sirote ne hrane, ne strehe. Revščina je tako velika, da se tem potom obračamo do vseh usmiljenih src s prošnjo, da bi blagovolili s kakimi doneski priti ponesrečenim družinam na pomoč. Tozadevne pošiljke naj se blagovolijo pošiljati na podpisani odbor za dobovske pogorele. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme in razglaša v časopisih. — Simon, Gajšek, nadučitelj; Anton Pernat, župnik; Ludovik Potočnik, učitelj. Dobova, dne 17. oktobra 1906.

Ljubljanske novice.

lj **Prememba posesti.** Katoliško tiskovno društvo je kupilo hišo g. Ivana Jermana ml. v Kopitarjevih ulicah št. 6, v kateri se nahaja staroznana gostilna »pri Škrjancu«.

lj **Knjigovodski tečaj** »Slov. kršč. soc. zveze« prične z rednim poukom jutri zvečer ob 8. uri v veliki zvezini dvorani.

lj **Vsled naraščajočega prometa na južnem kolodvoru**, je načelnštvo poklicalo v Ljubljano 20 pomožnih sprevodnikov.

lj **Peddesetletnica.** Hkrati z dvestoletnico velikega zvona v stolnici je praznoval včeraj g. Habič pedesetletnico, kar ga zvonil.

lj **Orožništvo** v Idriji je prijel vaganta Andreja Eržena, ki je meseca julija pobegnil izpod policijskega nadzorstva.

lj **Prijateljski sestanek krojaških mojstrov** se vrši danes ob 8. uri zvečer v gostilni pri »Cernetu«, Gradišče št. 13.

lj **Posurovelost.** V torek, dne 16. t. m. zvečer, vračali so se obrtni vajenci od večernega šolskega pouka po Wolfovi ulici. Nasproti je prišla, nič slabega sluteč, neka gospodična ter hotela iti dalje svojo pot, ne meneč se za razgrajanje nadebudne mladine. Razposajenci pa jo obstopijo, jo pehaajo semtertja ter uganjajo ž njo največje surovosti. K sreči je napadena gospodična spoznala enega izmed napadalcev ter ga ovadila policiji. Včeraj je napravila mestna policija lov na zlikovce ter jih še v teku dopoldneva nabrala kakih osem po raznih obrtnih delavnicah. Ker so nekateri izdali še nekaj svojih pri tej rabuki navzočih tovarišev, izpustila je policija sicer aretovance, vendar pa utegne biti posledica za te zlikovce kaj trpka. Prav nič nimamo proti temu, ako se mladini marsikaj odpusti, toda take surovosti, kakor jih uganjajo nekateri obrtni vajenci, vračajoči se od večernega pouka, naj se pač eksemplarično kaznujejo. Nedavno so se celo v šoli med poukom vedli tako podivjano, da je bila policija primorana pred šolo nastavit štiri stražnike.

lj **Ubil se je** v Velikih Čolnarskih ulicah 5 let stari deček Pleško. Padel je iz Dolenčeve hiše iz drugega nadstropja.

lj **Prisiljenec pobegnil.** Danes zjut. je pobegnil od dela pri stavbah na Dunajski cesti prisiljenec Franc Lamprecht iz Bekštajna na Koroškem. Ko ga je v Kolodvorskih ulicah prijel policijski stražnik, se je Lamprecht izrazil, da so njegove roke prenežne, da bi nosil opeko. Bil je v prisilni delavnici še le od 9. t. m. in je moral sedaj zopet se učiti dela.

lj **Našel se je** danes v stolni cerkvi zlat prstan. Lastnik ga dobi v našem uredništvu.

lj **Izgubil je** neki gospod črno denarnico, v kateri je imel 40 K denarja, mizarjeva žena Marija Kregarjeva je pa izgubila denarnico s 51 kronami.

Iz slovanskega sveta.

* Na hrvaškem deželnem gledališču je dossegla velik uspeh enodejanska drama Mirko Dečaka: »Pesem.«

sl **Umrli češki poslanec Fr. Hovorka** je bil zastopnik kmečke stranke. L. 1889 je bil izvoljen v deželni zbor, potem tudi v državni zbor. Umril je po dolgi, mučni bolezni.

sl **Socialnodemokratski dom** s konsumnim društvom na Vsetinu na Češkem je propadel. Vsega dolga je 17.000 K. Naiveč so ostali dolžni voditelji — predsednik in blagajnik sta načelovala z dobrim zgledom.

— **Stolica za madjarski jezik na beligraskem vseučilišču.** »Budapesti Hirlapu« poročajo iz Belgrade, da namerava srbska uprava ustanoviti na beligraskem vseučilišču stolico za madjarski jezik.

sl **Katoliško izposojevalno knjižnico** je osnovalo društvo »Vlast« v Pragi. Kdor jemlje knjige, založi 1 do 2 K. Odškodnina se plačuje samo za vezano, in sicer pri knjigi do 500 strani po 2 vin., pri knjigi do 1000 strani po 4 vinarje.

Bolgarsko sobranje je sklicano na 28. okt.

Gorki s svojo prijateljico Andrejevno je zapustil Ameriko.

Razne stvari.

Veliki viharji so bili 7. t. m. v Kalabriji. Pretrgane so zveze.

Ponesrečil je tovorni vlak med Bruseljem in Antwerpenom. Pet oseb je težko ranjenih.

Internationalopolis, mesto za umetnost in znanost namerava ustanoviti v Ameriki neki doktor Eihmann. Dobiva toliko daril, da je baže novo svetovno mesto že zagotovljeno.

Zeppelinov zrakoplov odpluje prihodnji teden na Predarlško. Med gorami so tam močnejši vetrovi kakor nad Bodenskim jezerom, in zrakoplov bodo na ta način vnovič poskusili.

Kongres italijanskih anarhistov se je vršil 15. t. m. v Ferrari. Oblasti so ga pričakovale še le 16. t. m. Feretti je slavil v svojem govoru rusko revolucijo. Razpravljali so o propagandi za protimilitarizem in pa o izdaji anarhističnega dnevnika.

Tragedija novoporočencev. Novoporočenca advokat Webb iz Hotspringsa (Arkansas) in njegova žena sta si končala življenje na ženitovanjskem potovanju. V družini Webbovi je jetika družinska bolezen; pred 30. letom umirajo. Kdor preživi to dobo, ostane navadno zdrav in učka redno starost. Webb je doživel 30 let ter mislil, da sedaj je že ušel jetiki. Nato se je poročil, ali na ženitovanjskem potovanju ga je napadlo krvavenje pljuč, znamenje, da se ga je lotila jetika. Takoj je sklenil storiti konec svojemu življenju, in žena je bila zadovoljna iti z njim v smrt. Najprvo se je vstrelil mož, potem ona. Oba sta bila takoj mrtva.

Nova gledališka naprava. Po Italiji ne bodo v gledališčih več aplavdirali in žvižgali, ampak v ta namen dobi vsak posetnik gledišča pri blagajni posebno kovinsko znamko, ki jo po predstavi vrže potem v posebno napravo. Ta ima dve odprtini. Na eni stoji: »Stvar mi je ugajala« in nad drugo: »Stvar mi ni ugajala.« Po teh znamkah bodo potem sklepali na vspeh igre. Pri predstavi d'Annunzijeve drame »Več kot ljubezen« so že tako postopali.

WILHELM PROTI POLJAKOM.

(Od našega lastnega izvestitelja.)

Znano je, da sta se lansko leto sešla cesar Wilhelm in ruski car Nikolaj na Severnem morju. Kaj sta se pri tem pogovarjala, to je bila državna skrivnost, s časom pride pa le nekaj na dan. Neka oseba, ki zavzema na Ruskem jako visoko stališče in stoji osebno carju jako blizu, je vprašala carja, kaj sta pri tem govorila. Car ji je odgovoril:

»Stavil mi je ultimatum. Ako dam Poljakom avtonomijo, prekorachi takoj 200.000 pruskih vojakov mejo in zasede poljsko kraljestvo. Dotelej bodo pripravljeni za mejo.

»Slovenec« dopisnik je to izvedel iz prvega in popolnoma zanesljivega vira, ki je vzvišen nad vsakim dvomom. Dotična oseba, ki mu je to povedala, je celo trdila resnico s svojo častno besedo in zraven dodala take posameznosti, ki izključujejo vsak dvom. Iz lahko razumljivih razlogov mora zamlčati imena oseb in dotične posameznosti. Vsakdo uradno oporekanje nemške vlade teh besed bi bila uradna laž.

Iz tega pa sledi:

1. Da se Nemci najbolj boje, da ne bi Poljaki dobili svobode. Toraj mora avtonomija Poljakov zelo ležati v korist Slovanov.

2. Da stoji ruska vlada popolnoma pod nemškim vplivom in je nesposobna, da bi se ga otresla in vodila slovansko politiko.

3. Da morejo slovanski politiki z vsemi močmi strmeti k temu, da v skupni zvezi premagajo nemški vpliv, ki duši Avstrijo in Rusijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBSTRUKCIJA V ODEKU ZA VOLILNO REFORMO.

Dunaj, 18. okt. Odsek za volilno reformo je danes nadaljeval razpravo o § 42 drž. vol. reda. Poslanec Bobrzynsky je izjavil, da bodo konservativni veleposestniki glasovali proti kvalificirani večini, ker s to bi postala krivica, ki je bila zadana češkemu narodu parlamentarna in bi bila vzrok vednih kriz. Predlog poslanca Zavorke, naj se razprava o § 42 prekine in naj se razpravlja o peticijah, je bil odklonjen. Poslanec Stransky je govoril na to dve uri in zastopal stališče Mladočehov. Izjavil je, da je Malfattijev predlog pravzaprav vladni predlog, ki pomenja navadno norčevanje iz Čehov.

Dunaj, 18. okt. Seja odseka za volilno reformo je bila popoldne prekinjena, odsek nadaljuje razpravo o § 42. popoludne.

Dunaj, 18. okt. Parlamentarna komisija mladočehskega kluba in češki člani odseka za volilno reformo so imeli po dopoludanski seji odsekovi sejo, pri kateri je bil navzočen tudi češki minister Pacak. Nato je bil dr. Kramar v pogovoru z ministrskim predsednikom.

Dunaj, 18. okt. Popoldne so pričeli člani centra in nemški kršč. socialisti razširjati nov kompromis: Dvotretjinska večina naj bi razdelitev volilnih okrožij štela 18 let, potem pa naj bi ne tripetjinska večina vseh poslancev, kakor predlaga Malfatti, sklenila novo razdelitev, ampak bi v to zadoščala tripetjinska večina polovice poslancev.

KONTROLA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Gradec, 18. okt. Namestništvo je naročilo okrajnim glavarstvom, naj dopošljejo vse liste, ki kaj glavarja kake nepravilnosti, ker hoče ministrski predsednik o vsem tem biti informiran.

GOLUCHOWSKI Odstopi?

Dunaj, 18. okt. Dobro informirani diplomatski krogi trdijo, da Goluchowski vendarle odstopi in mu sledi najbrž baron Aerenthal, dosedaj poslanik v Peterburgu.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 18. okt. Odsek je odobril zakonski načrt o svobodni paroplovbi.

»PICCOLO« PROTI »EDINOSTI«.

Trst, 18. okt. »Piccolo« pobija mnenje Slovencev, da pomeni dejstvo, da je italijanski občinski svet sprejel predlog dr. Rybafa, naj se v okolici ustanovi večerna šola za odrasle s slovenskim učnim jezikom, izpremembo v italijanski politiki. Italijani so, »kakor vedno« tu dokazali, da vpoštevajo pravične zahteve tržaških Slovencev. Tembolj da je obsojanja vredna agitacija »Edinosti« proti italijanski šoli pri sv. Ivanu. »Piccolo« »dokazuje« njeno potrebo, češ, tudi letošnje šolsko leto vse dere v italijansko Legno šolo pri sv. Ivanu in da nikdo slovenskih otrok ne sili v italijansko šolo. Prizadevanja Slovencev, da bi namestništvo prepovedalo zgradbo nove šole, bodo ostala brezuspešna.

SEKCIJSKI ŠEF LLOYDOV UMIROVLJEN.

Trst, 18. okt. Sekcijski šef trgovinskega oddelka Lloydja v Trstu, Eduard Ebner vitez Ebenthal je šel v pokoj.

K NAPADU POŠTNEGA RAZNAŠALCA DENARJA V TRSTU.

Trst, 18. okt. Od 22. septembra do 15. t. m. je bilo odposlanih 17. denarnih nakaznic s fingiranimi imeni pošiljalcev in sprejemnikov. Sumijo, da jih je vse odposlal tisti neznanec, ki je izvršil napad na poštne raznašalce nakaznic, Velikonjo, da ga zvabi v gotove liše.

PRIJETI BEGUNEK.

Trst, 18. okt. Tu so vjeli Filipa Tavčarja iz Gorjanskega, ki je bil zaradi tatvine obsojen na triletno ječo in je 1. septembra pobegnil iz kopske kaznilnice.

ROPARSKI UMOR.

Reka, 18. okt. V Delnicah na Hrvaškem je neznanec napadel gostilničarja Mainariča v postelji ter ga smrtnonevarno ranil. Prizadel mu je 12 ran.

STAVKA PEKOVSKIH POMOČNIKOV V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 18. okt. V večjih pekarnah so pekovski pomočniki zopet pričeli delati, tako, da je smatrati stavko za končano. UNIVERZA V PETERBURGU ZOPET ODPRTA.

Peterburg, 18. okt. Dogovori rektorja univerze z ministrskim predsednikom so uspeli. Policijske patrulje okoli vseučilišča se odstranijo in vseučilišče se zopet otvori 19. t. m. V vseučilišču bodo dovoljeni tudi dijaški shodi po določilih prof. zbora.

RUSKI ZUNANJI MINISTER.

Pariz, 18. okt. Ruski zunanji minister Izvolski je prišel sem in bo imel pogovor s francoskim zunanjim ministrom.

RUSKA CARSKA DVOJICA V PETERBURGU.

Peterburg, 18. okt. Ruska carska dvojica se je pripeljala sem. Ogledala si je jahto »Standard«.

V STANOVANJU BOLGARA NAŠLI SKLADIŠČE BOMB.

Moskva, 18. okt. V stanovanju Bolgara Tirova so našli skladišče bomb. Tirov je aretiran.

PET ANARHISTOV ARETIRANIH.

Kronstadt, 18. okt. Včeraj je bilo aretovanih pet neznanih oseb, ki so nosile s seboj bombe. Ena teh oseb je zbežala.

NEMŠKI VOHUN NA FRANCOSKEM.

Versailles, 18. okt. Oblast je zaprla nekega bavarskega stotnika, nemškega vojaškega vohuna.

DEMENTIRANA VOJAŠKA ZVEZA MED ITALIJO IN SRBIJO.

Rim, 18. okt. Vojni minister general Viganò odločno dementuje fantastično vest o vojaški zvezi med Italijo in Srbijo.

FRANCOSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK Odstopi.

Pariz, 18. okt. Francoski ministrski predsednik Sarrien namerava, kakor pravi radi bolehnosti, odstopiti. To se zgodi skoro gotovo že v petek. Naslednik njegov bo v tem slučaju Clemenceau.

Poštenega

pomožnega delavca sprejme

,Katoliška tiskarna'.

Zidarji in delavci

se takoj sprejmejo pri

stavbeniku Ferd. Trumler

Pred škofijo štev. 3.

Lepe, lične in trpežne
nagrobne rakve
iz cementa priporoča in
2335 6-2 ima v zalogi
Janko Mulej
Potoke, p. Javornik, Gor.
Cena male rakve K 10.
» velike » » 14.

!! Največji uspeh nove dobe !!
je sloviti

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GADRŽE MILIONI.

Vpisana varstvena znamka

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platnino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenje varstveno znamko. 2218 36-3

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in proti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3.

Kupujte narodni kolek!

Anton Žnideršič,

župnik v Beli Cerki pošta St. Jernej na Kranjskem, spričuje, daje slabo in malokrvnim z najboljšim uspehom priporoča:

železnato vino

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanya 2371 naročila točno izvršujejo. II 4

Dobi se

havelok zastonj

ako se kupi za gld **18**

sledenih 6 predmetov:

za gospode I površnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo I sukneno obleko, eleg. izgot., I posebne suknene hlače, karirane ali progaste, I modern telovnik, najn. kroja, I klobuk, I čepico 2116 25

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Podraženje mila.
Z ozirom na poročilo zveze avstrijskih industrijalcev na Dunaju, ki je bilo nedavno citati skoro v vseh dnevnikih, da so namreč 11. t. m. sklenili tovarnarji mila vnovič dvigniti ceno mila, ker se tako rapidno draže surovine, **naznanjam svojim odjemalcem**, da sem iz enakega vzroka tudi jaz prisiljen,
2351 3-1
cene milu iznova dvigniti za K 3.— pri 100 kg.
Ljubljana, 18. oktobra 1906.
PAVEL SEEMANN.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Das	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Obloke	Padevina v 24 urah v mm
17	9. sveč.	741.6	10.4	sl. svzh.	del. obl.	0.0
17	7. s. jut.	740.6	10.0	sl. jvzh.	obl.	
18	2. pop.	739.1	13.9	brezvetr.		

Srednja večeršana temperatura 11.8°, norm. 10.2°

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu

tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami, kuhinjo in drugimi pripadki se takoj odajo po zelo nizki ceni. 2065 23

Več se pozive v Ljubljani, Ambrožev trg 7, priti.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz Dragotin Seliškar-jevega konkurznega sklada se bode prodala

dne 20. oktobra 1906, ob 9. uri dopoldne
v Ljubljani v Prešernovih ulicah št. 5, v pritličju potom javne dražbe

cela oprava mlekarne

obstoječa iz strojev, posod, oprave in drugih stvari. — Inventarni zapisnik in dražbene pogoje je mogoče vpogledati v moji pisarni med uradnimi urami (od 8.—12 in od 2—5 ure). 2315 3-3

Ljubljana, dne 11. oktobra 1906.

Ivan P. Vencajz, odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) kot oskrbnik konkurznega sklada.

Br. Novaković,
posestniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji.
Čast nam je naznaniti slav. občinstvu, da smo vsled želje naših cenjenih odmalcev **odpri**
moderni vinotoč
v Sodnijskih ulicah šte. 4,
kjer točimo mnogovrstna pristna vina **lastnega** pridelka po najnižjih cenah.
Zaradi točne postrežbe in olajšanja truda našim cenjenim odjemalcem, sprejemamo naročila oziroma prodajamo tudi v **vinotoču v Sodnijskih ulicah** vina, konjak itd. v steklenicah po **ravno tisti ceni in enake vrste**, kakor v skladišču na Starem trgu št. 6.
Zahvaljujoč se za do zdaj izkazano nam čast, se priporočamo slavnemu občinstvu.
Velespoštovanjem
BR. NOVAKOVIČ.
2233 5-5

Prodaja pristnega domačega vina, konjaka, tropinca itd. v steklenicah in na debelo na Starem trgu 6.

Vinotoč naravnega vina domačega pridelka v Sodnijskih ulicah šte. 4.

Lepo donosno posestvo

v večjem farnem kraju na Dolenjskem, v bližini železnice, pripravno za trgovino, gostilno, zalogo piva, za peka ali mesarja, se **proda** po prav ugodnih pogojih.
Več pove 2347 6-1

pisarna za promet z zemljišči

Jos. Perhauc

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

Meščanski hotel „Lloyd“

Danes, v četrtek, 18. oktobra, priredi

ljubl. društvena godba

koncert

za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev.

Začetek ob 1/2 8. uri zvečer.

K mnogobrojnemu obisku vabi z velespoštovanjem **Dragotin Tausers** restavrater. 2349 1-1

Tesarji

se takoj sprejmejo pri

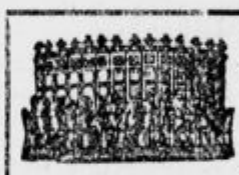
stavbeniku **Ferd. Trumler**

Pred škofijo šte. 3.

Sekstet na lok

igra danes od 1/2 10. ure zvečer v kavarni „Austria“. 2350 1-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.
— O — 2336

Od 14. okt. do vstevši 20. okt. 1906:

Afrika.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
2391 259
Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporočil, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Prometu izdaja k vsakemu šrebanju.
Akcijski kapital K 2.000.000.— Rezervni zaklad K 200.000.—
Zamenjava in eskomptaje izdane vrednostne papirje in vnovičje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.
Promet s šaki in nakaznicami.
Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik. Tisk „Katoške tiskarne“ v Ljubljani. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.